

GRUP FOCUS

la **villarroel**

director artístic: **Javier Daulte**

Producció:
La Villarroel

Jo sóc la meva dona

DOUG WRIGHT

JOEL JOAN

Adaptació: **Fernando Masllorens**
i **Federico González del Pino**

Traducció: **Joan Sellent**

Direcció:

MARTA ANGELAT

Fitxa

JO SÓC LA MEVA DONA

Autor **Doug Wright**

Adaptació **Fernando Masllorens i Federico González del Pino**

Traducció **Joan Sellent**

Direcció **Marta Angelat**

Amb **Joel Joan**

Escenografia i vestuari

Meritxell Muñoz

Il·luminació

Julián Elizalde

Espai sonor

Sergi Virgili

Caracterització

Anna Merino

Coreografia vals

Jorge Fernández-Hidalgo

Direcció de producció

Jaume Flor

Producció executiva

Raquel Doñoro

Direcció tècnica

Miguel Montes

Ajudant de direcció

Montse Tixé

Ajudant d'escenografia

Rosa Ángela Galindo

Regidoria i sastreria

Begoña Lardín

Perruquer i maquillador

Álvaro Sánchez

Cap tècnic del teatre

Gervasi Juan Colet

Construcció d'escenografia **La Forja del Vallès, Xarli**

Confecció de vestuari

Dress Art

Perruqueria

New Look

Reportatge fotogràfic

Pilar Aymerich

Disseny gràfic

sSB

Publicitat

Publiespec

Premsa i comunicació

María Boronat

Agraïments **Dani Loewinger, Adriana Barnils, Joan Ferré (EL SIGLO - Mercantic de Sant Cugat),
Therese Moser, Xavier Basiana i David Marín**

Durada 1 h 20 min

Estrena a La Villarroel el 28 d'octubre de 2008

Una producció de La Villarroel

Producció original de Broadway presentada per David Richental

Sobre Doug Wright

Neix a Texas i estudia a la Universitat de Yale. Una de les seves obres més reconegudes és *Quills*, que recrea els últims dies del Marquès de Sade. El 2006 escriu la gran comèdia musical *Grey Gardens*, que es presenta a Nova York, sobre Edith Bouvier Beale i la seva filla Edie, tieta i cosina germana de Jacqueline Kennedy Onassis, que viuen en els majestuosos jardins que rodegen la seva decadent mansió de 28 habitacions a East Hampton, coneguda com Grey Gardens.

I AM MY OWN WIFE es va estrenar el 27 de març de 2003 al Playwrights Horizons, a Nova York, sota la direcció de Moisès Kaufman. Després es va representar al Lyceum Theatre, a Broadway, i des d'aleshores ha estat de gira per tot el món. L'any 2004 va obtenir, entre d'altres, el Premi Pulitzer, Tony Award, Drama Desk Award, Outer Critics Circle Award i el Lucille Lortel Award.

Sobre l'obra

Jo sóc la meua dona explica la fascinació de l'autor, Doug Wright, per la vida de Charlotte von Mahlsdorf, un transvestit alemany que representa un dels drames europeus més grans del segle XX.

Wright viatja de Nova York a Berlín per entrevistar la Charlotte i queda captivat pel seu encant i els seus relats sobre com va aconseguir sobreviure a tanta barbàrie. L'espectacle es nodreix de diverses fonts: transcripcions entre Wright i Charlotte von Mahlsdorf, cartes que van intercanviar entre ells fins a la seva mort l'any 2002, i articles sobre la seva vida publicats en diaris i arxius dels Stasi.

Per la seva aportació al patrimoni cultural germànic com a col·leccionista, von Mahlsdorf va ser distingida amb l'orde alemanya del mèrit després de la caiguda del mur. Els seus darrers anys van ser molt controvertits per les acusacions de complicitat amb els Stasi, policia secreta alemanya.

Un viatge a Mahlsdorf

Diluir els límits del femení i el masculí. Jugar. Viure l'ambigüitat. Fer un viatge sinuós per la frontera dels sexes. Parlar d'un temps i d'un país. D'una guerra. *Jo sóc la meva dona* m'ha permès fer tot això. I fer-ho mitjançant un personatge calidoscòpic que trenca tots els esquemes que un pugui tenir sobre la diferenciació dels sexes. Un ser humà contradictori amb les seves grandeses i les seves misèries que va ser capaç de fer realitat un somni. Ha sigut un viatge fascinant i molt divertit, i vull agrair des d'aquí l'esforç de tots aquells que m'hi han acompanyat. Gràcies, Joel, pel teu risc i la teva generositat escènica. I a tu, Charlotte, et vull agrair el fet d'haver existit, d'haver desafiat normes i principis, en definitiva, d'haver-te atrevit a ser tu mateixa.

Marta Angelat

Charlotte von Mahlsdorf va viure com una dona, dins d'un cos d'home a cavall entre els dos règims més repressius de la història moderna d'Europa. No la van assassinar ni va arribar mai a cap camp de concentració. És més, fins i tot va poder fer realitat el seu somni més preuat; obrir el seu propi museu. Però Lothar Berfelde no és una criatura inventada pel seu autor. És un personatge que va viure una vida real, de carn i ossos. He llegit la seva autobiografia. He sentit la seva veu. L'he vist en una pel·lícula on ella fa d'ella mateixa. Sé el que deia i com somreia. Ho sabem gairebé tot però a la vegada només sabem el que ella volia que sapiguéssim.

Qui era Charlotte von Mahlsdorf realment? Quines eren les seves contradiccions més íntimes? Quin preu va haver de pagar per la seva supervivència? No ho sabrem mai del tot però jo m'he pres la llibertat de sentir-ho per tots aquells que vulguin venir a la Villarroel.

Joel Joan

Sobre les memòries de Charlotte von Mahlsdorf

Lothar Berfelde va tenir la mala sort de néixer el 1928 a Berlín i de ser fill d'un dèspota amb idees nacionalsocialistes obsessionat a convertir el seu nen ros, retret i sensible, en tot un soldat. Als setze anys, el delicat adolescent el va matar en defensa pròpia.

Des d'aquest moment la vida de **Lothar**, poc després convertit en un transvestit sota el nom de **Charlotte**, va ser una lluita constant, primer contra les SS i després contra la Stasi, policia política de la DDR. Charlotte von Mahlsdorf va sobreviure a tres sis-

temes repressius: el seu pare, el nazisme i el comunisme i és l'exemple viu del supervivent refractari, obstinat i lluitador, que va recórrer quasi tots els inferns de la marginació amb la dignitat d'una gran dama.

A Berlín encara roman intacte el cèlebre Museu Gründerzeit, creat per ella en un casalot barroc, on Charlotte va emmagatzemar molts objectes d'art que nazis i comunistes consideraven decadents i que avui dia són el testimoni d'un temps esgarrifador.

La premsa de Nova York ha dit de l'obra...

“És molt més que un document històric” *Associated Press*

“Fresc, sagaç... monòleg completament fascinant” *The Village Voice*

“Una experiència que és intel·lectual, teatral, divertida i commovedora...” *nytheatre.com*

“Emotiu i intel·lectualment fascinant” *The New York Times*

“Brillant” *The New Yorker* **“Vibrant, vital i fascinant”** *USA Today*

“No te la perdís” *The Washington Post* **“L'espectacle dramàtic de l'any”** *The New York Post*

Sobre la traducció

Una de les prioritats del traductor de teatre és dotar la veu dels personatges de prou naturalitat perquè ni actors ni públic s'entrebanquin amb allò que diuen o senten. Es tracta de produir un text que llisqui amb el ritme i la versemblança adequats, i que el receptor d'aquest text identifiqui les frases i paraules que li arriben com a pertanyents al seu propi codi de recursos lingüístics. Pel traductor, la garantia més clara d'haver sortit airós d'aquest repte és que l'espectador arribi a pensar que cada enunciat que sent no podia haver estat dit de cap altra manera; sovint, les frases d'aparença més planera i natural són les que tenen al darrere el treball de reelaboració més complex en el procés de traducció, però això ja forma part de les regles de joc: l'èxit dels resultats acostuma a ser directament proporcional a la invisibilitat de la feina del traductor.

Que uns personatges alemanys, anglesos, nord-americans, francesos, italians, russos, japonesos, noruecs o finlandesos s'expressin en català com si fos la seva llengua materna és un dels requisits que el traductor no pot perdre mai de vista.

Però sempre hi ha excepcions, i una d'aquestes excepcions és el personatge central de *Jo sóc la meva dona*: Charlotte von Mahlsdorf, al text original de Doug Wright, parla un anglès esquitxat de peculiaritats, des de paraules i frases alemanyes incrustades en el seu discurs fins a subtils errors (o simples rareses) en la sintaxi, en la prosòdia o en la tria del lèxic. Un *broken English*, com diuen en anglès. El repertori expressiu de Charlotte mostra unes pinzellades de singularitat que, sense que afectin mai la comprensió d'allò que diu, caracteritzen la seva parla com la d'una persona alemanya que utilitza una llengua que no és la seva, en marcat contrast amb els personatges nord-americans que, interpretats pel mateix actor, van apareixent al llarg de l'obra. Ara bé: un dels aspectes més interessants i que més arrodoneixen el perfil de Charlotte és que l'anglès que parla, amb totes les seves peculiaritats, no resulta mai grotesc. Charlotte von Mahlsdorf és un home/dona d'una enorme raresa, en el sentit més objectiu de la paraula: és un dels exemplars més rars de l'espècie humana, i tant és així que el mateix Doug Wright, autor i personatge de l'obra fascinat per la seva figura i per la seva gairebé impossible biografia, arriba a afirmar: "Fins i tot em costa de creure que existís".

Però repetim-ho: si una cosa no es pot dir de Charlotte és que sigui un personatge grotesc. Precisament la seva curiosa manera d'expressar-se contribueix a ressaltar un caràcter altament sensible i una condició de persona

mereixedora de tots els respectes: l'aparent ingenuïtat que traspua la seva forma de parlar és, en realitat, la capa més superficial de la dramàtica ironia amb què s'enfronta al món i del patetisme de tot allò que ens explica.

I tots aquests aspectes són els que el traductor ha de fer mans i mànigues per recrear. És essencial que la subtilesa d'aquestes singularitats lingüístiques no s'esguerri, en la traducció, per la via fàcil de la comicitat macarrònica. Quan Charlotte ens explica el funcionament d'un dels objectes de la seva col·lecció, el fonògraf Edison, ens aclareix que, quan l'agulla frega el cilindre, "sona molt bonic"; també ens informa que "quan era petita, feia col·lecció de moltes claus", i que la seva *Tante Luise* vivia en "una gro-sa finca rural"; parlant del manteniment del seu estimat museu, es lamenta que "has de netejar, i netejar, perquè la pols va creixent!" (la pols, en el llenguatge de Charlotte, no s'acumula: "creix"); quan ens relata la difícil supervivència a Berlín en temps de guerra, ens diu que les bombes dels aliats "queien allà al mig de la nit", i que "només hi havia una mica de claror de la lluna que brillava"...

L'estrany lirisme ingenu d'aquestes frases és una de les virtuts que més m'he esforçat per recrear; l'altra virtut és el que, tenint en compte el que he dit al principi, podria semblar una paradoxa però no ho és: em

refereixo a l'absoluta naturalitat que mai no deixa de tenir la parla de Charlotte. Que una persona que s'expressa en una llengua postissa pugui resultar natural és mèrit, sobretot, dels bons oficis d'un dramaturg que sap que la ficció d'un llenguatge vacil·lant no ha d'estar renyida amb el control de les eufonies i del ritme del discurs dramàtic; no cal dir que en la recreació d'aquest recurs també m'hi he esforçat tant com bonament he pogut.

La resta i no és pas poc, perquè constitueix precisament el gruix del resultat final i la seva garantia d'èxit no podia haver estat en més bones mans, tenint en compte que ha pogut recolzar en el gran talent camaleònic de Joel Joan i en la sàvia batuta de Marta Angelat.

Joan Sellent

Marta Angelat

Té una àmplia experiència en el món del teatre. Actualment interpreta el paper d'una dona que acaba de perdre el marit i la filla a la Sala Beckett.

Com a actriu ha treballat també a les següents obres: *Carnaval* de Jordi Galceran, amb direcció de Sergi Belbel; *Celebració (Festen)*, de T. Vinterberg i M. Rukov, amb direcció de Josep Galindo (Teatre Romea i Festival Grec 2005; gira per Espanya i al Festival de Otoño de Madrid); *Les alegres casades de Windsor*, de W. Shakespeare, direcció d'Antoni Chic; *Les troianes* d'Eurípides, direcció d'Esteve Polls; *Els fills del sol*, de M. Gorki, direcció d'Esteve Polls; *El criat de dos amos*, de C. Goldoni, direcció d'Esteve Polls; *El señor Puntilla y su criado Mati*, de B. Brecht, direcció d'Alejandro Ulloa; *Roses roges per a mi*, de S. O'Casey, direcció de Just Segarra, Francesc Nel·lo i Pep Montanyes; *Hamlet*, de W. Shakespeare, direcció de Pere Planella; *Batalla de reinas*, d'en "Pitarra", direcció d'Antoni Chic; *La ronda*, d'A. Schnitzler, direcció de Mario Gas; *Les tres germanes*, d'A. Txèkhov, direcció de Pierre Romans; *A la glorieta*, de J. Bowles, direcció de Simone Benmussa; *Cavalls de mar*, de J. Ll. i R. Sirera, direcció de Josep Maria Flotats; *E. R.*, de J. M. Benet i Jornet, direcció de Pep Montanyès; *La sang*, de S. Belbel, direcció de Toni Casares; *El clavicèmbal*, de D. Salgado, direcció de Lourdes Barba; *Jocs d'escena*, de V. Haïm, direcció d'Òscar Molina i *La cabra o Qui és Sylvia?* d'Edward Albee, direcció de Josep Maria Pou. Entre els seus treballs com a directora de teatre destaquem *Tape* (La cinta) d' Stephen Belber a la Sala Muntaner; *Unes veus* de Joe Penhall a La Villarroel i *El enemigo de la Clase* al Teatro Lara.

A la televisió ha treballat a nombroses sèries com *Maria Rosa*, d'Àngel Guimerà; *El idiota*, de F. Dostoevski; *El profundo mar azul*, de T. Rattigan; *Aigües encantades*, de Puig i Ferrater; *Les tres germanes*, de Txèkhov; *Paolo Paoli*, d'Adamov; *El dilema del doctor*, de B. Shaw; *Estoy hablando de Jerusalén*, de Wesker; *Hamlet*, de W. Shakespeare; *L'enterrament és a les 4*, de C. Valls; *Deliciosamente absurdos*, d'A. Ayckbourn; *Berenàveu a les fosques*; *Descripció d'un paisatge*; *Quan la ràdio parlava de Franco* i *Recordar, peligro de muerte*, de J. M. Benet i Jornet; *La envenenadora de Valencia*, de P. Olea; *Estació d'enllaç* i *Crimis*, de J. Cabré i *16 dobles*, de R. Sirera.

Igualment, en cinema, ha participat com a actriu a les pel·lícules *Siega verde*, de Rafael Gil; *Companyys, procés a Catalunya*, de Josep Maria Forn; *Las aventuras de Zipi y Zape*, d'Ernesto Guevara; *Adela, la cubana*, de Carles Balaguer; *Caín*, de Manolo Iborra i *Las apariencias engañan*, de Carles Balaguer.

Marta Angelat també ha treballat en el doblatge de pel·lícules; ha posat veu a actrius com ara Nastassja Kinski, Sissy Spacek, Anjelica Huston, Geena Davis o Emma Thompson, i ha dirigit el doblatge de films com *Lo que queda del día*, *Thelma y Louise*, *Philadelphia*, *Misterioso asesinato en Manhattan*, *Sentido y sensibilidad*, *Vidas cruzadas*, *Basquiat*, *Secretos y mentiras* o *El piano*.

Joel Joan

Nascut a Barcelona el 1970, va estudiar art dramàtic a l'Institut del Teatre de Barcelona.

Durant la seva carrera professional ha destacat com a director, guionista, i actor de les sèries de televisió *Plats Bruts* (1999-2002) i *Porca Misèria* (2004-2007). Entre d'altres premis, cal destacar que ambdues sèries han estat guanyadores del Premi Ondas (el 2002 i el 2006 respectivament). Per altra banda, *Porca Misèria* ha estat finalista en dues ocasions (2005 i

2007) al Festival de Televisió de Montecarlo, competint amb les sèries més importants a nivell mundial.

Al teatre destaquem, entre altres muntatges: *Intimitat* de Hanif Kureishi dirigida per Javier Daulte la temporada passada a La Villarroel; *Peer Gynt* d'Henrik Ibsen el 2006, dirigida per Calixto Bieito; *Ets Aquí?* l'any 2005, escrita i dirigida per Javier Daulte; *Glengarry Glen Ross* l'any 2003 de David Mamet, dirigida per Àlex Rigola; *Excuses!* escrita per ell mateix i Jordi Sànchez, dirigida per Pep Anton Gómez el 2001 i *Sóc lletja* de Jordi Sànchez i Sergi Belbel, dirigida per Sergi Belbel i representada la temporada 1997-98, amb la qual va rebre el Premi Especial de la Crítica de Barcelona. L'any 1992 va debutar a *La filla del mar* d'Àngel Guimerà, dirigida per Sergi Belbel.

En cinema ha participat a les pel·lícules següents: *Salvador* de Manuel Hurguera l'any 2005; *Excuses!*, dirigida per ell mateix l'any 2003; *Tortilla Soup* de Maria Ripoll el 2001; *El corazón del guerrero* de Daniel Monzón el 2000; *Las razones de mis amigos* de Gerardo Herrero també el 2000; *La buena vida* de David Trueba l'any 1996; *Rosita please* de Ventura Pons el 1993 i *Monturiol, el senyor del mar* de Francesc Bellmunt l'any 1992.

En televisió, també destaquen els seus papers en sèries com *Periodistas* (Tele 5) i *Poble Nou* (TV3).

Recentment, ha compartit escenari amb Gerard Quintana, en la gira musical *Secrets compartits* (2006).

A més de la seva llarga trajectòria com a actor, des del 2002 lidera la productora Arriska Films amb la voluntat de crear productes de qualitat, innovadors i compromesos

la villarroel

Villarroel, 87
08011 Barcelona
Tel: 93 451 12 34
Fax: 93 451 65 55

Jo sóc la meva dona

Prèvies a partir del 24 d'octubre
Estrena: 28 d'octubre

Horaris

De dimarts a dijous, 21 h
Divendres, 21.30 h
Dissabtes, 18.30 i 21.30 h
Diumenges i festius, 18.30 h

Preus

De dimarts a dijous, 22 euros
De divendres a diumenges i festius, 26 euros

Prensa La Villarroel

María Boronat
premsa@focus.cat
Tel: 93 309 75 38

La Villarroel en gira

Jordi Rebarter
jrebarter@focus.cat
Elisabeth Torrejón
etorrejon@focus.cat

Venda d'entrades per a grups

PROMENTRADA
93 309 70 04
promentrada.com

Un teatre amb el suport de:

